

CERKVENI GLASBENIK

GLASILO CECILIJINEGA DRUŠTVA V LJUBLJANI.

Izhaja šestkrat na leto kot dvomesečnik. Cena listu z glasbeno prilogo vred 35 Din, za dijake 20 Din. Za Italijo 15 lir, za Ameriko 1 dolar.

Uredništvo in upravnništvo: Pred školijo št. 12, I. nadstr.

Dr. Gregorij Pečjak:

O prevajanju cerkvenih spevov.

Koliko lepih, povzdigujočih misli je v cerkvenih himnah, zakaj jih pesniki ne presade na slovenska tla? Ne moremo jim očitati, da so za versko življenje brezbrizni, ampak delo je tako težko, da jih cplashi navadno že pri prvih poskusih. Toda težave so le zato nepremagljive, ker pesnikom izpočetka ni jasno, v čem so svobodni.

Težave si najprej jasno predstavimo, da bomo iz njih narave in bistva pesmi mogli sklepati, kako naj jih pesnik premaga.

Prva težava je v vezanem ritmu in v rimah. Ritem je vsekako treba ohraniti oziroma, z naglaševalnim ritmom ga nadomestiti, ker so himne določene za petje in imajo svoje koralne melodije. Tudi rim ne moremo povsem opuščati, ker so za petje zelo ugodne. Izvirni pesnik stopa pri ustvarjanju ritma in pri izbiranju rim na nova in spet nova pota v veliki svobodi, in zato primeroma lahko doseže svoj cilj: lepo pesem. Kdor pa prevaja, se zaradi ritma in rim oddaljuje od originala; zakaj popolnoma doslovni prevod gre le bolj slučajno kdaj v zaželjeni ritem ali se strne v kitico z rimami.

Druga težava, na katero nepesnik niti ne misli, je v razliki živega jezika nasproti ustaljenemu latinskemu jeziku. Vsak izraz ima v cerkvenem jeziku svoj čvrsto določeni pomen; zato nam pove vselej to, kar je pesnik hotel izraziti, in naše predstave ne uhajajo nikamor drugam. Še celo v slučajih, ko se latinskemu pesniku izraz ni dobro posrečil, nas ne more motiti, zakaj nič nas ne ovira, dajati mu tisti pomen, ki ga zahteva kontekst. Primeri »fructus ventris generosi«, »turbae fratrum duodenae«, »supplementum«. Toda, če prevajaš v živ jezik, moraš rabiti besede, ki se v ljudstvu porajajo in prepletajo v nešteti različnih odnošajih, neredko v smešnih primerih ali celo v zlobnem sramotanju. Vse te predstave se bore za svoj obstoj in zelo zapleteni duševni vplivi odločujejo, ali je kak izraz za pesem še primeren ali ne. Včasih je beseda, ki je etimologično in zgodovinsko najbolj skladna z originalom, za pesem

nemogoča, ker se z njo družijo neskladne druge predstave. Kaj hočeš početi n. pr. s »trinam regentem machinam«? Pesniku je tudi to zelo neprijetno, da ljudje isti izraz različno sprejemajo: kar je enemu idealno lepo, je včasih drugemu odurno.

Ko se prevajatelj trudi, da bi se izognil vsem neprilikam in ustvaril lepo pesem, pa ga neprestano tlači in zavira neskladnost z originalom, se le prerado zgodi, da izgubi tudi pesniško razpoloženje, iz katerega bi mogla pesem zajemati. Zato ni čudno, da je navaden konec ta, da vse delo popusti.

Ali se vse te težave sploh dajo premagati? Vsekako, če se zmožen pesnik dela loti prav. Globoko umevanje cerkvene pesmi, pametna svoboda nasproti zahtevi po doslovnosti in psihologično usmerjeno delo reši vse težave.

Kot prvo pravilo poudarjam: Cerkevna pesem naj bo tudi v prevodu lepa pesem, vzvišena molitev, sicer je ni treba. Vzbuhati mora iste verske misli in verska čuvstva kakor original: to se pa ne da vselej doseči z doslovnim prevodom. Včasih nam dosloven prevod predstavlja le skupino neumestnih besedi, slabšo od proze, dočim se s svobodnim prevodom doseže isti cilj, kakor z originalom. Seveda se boš trudil najprej za to, da dobiš čimbolj dosloven prevod, toda vedno le s pogojem, da je doslovno izražanje tudi v narodnem jeziku pravilno, lepo, pesniško.

Pesniške svobode se boš še bolj zavedal, če preudariš, kako so najlepše cerkvene himne nastale.

Cerkvena pesem je zrastle na bogatem vrtu verskega čuvstvanja, to pa se zbuja od liturgije. V vsaki himni najdeš, da izraža misli ali vzbuja čuvstva, ki jih želi zbuhati Cerkev z uredbo svetih časov. V zvezi s temi je treba cerkveno pesem razumeti in občutiti. Idi torej k virom, iz katerih so potekle misli za himno: k svetemu pismu, misalu, brevirju. Za besedilo himne se vedno oziraj na to, kako so misli izražene v prvih virih, in če gre za jasno izražanje kake resnice, si vselej predstavi, kako bi se resnica najpopolneje izrazila v nevezani besedi. Našel boš jasne sledove, da se je bilo treba tudi latinskemu pesniku truditi, ko je svete besede utesnjeval v svoj vezan ritem, ali ko je zanje iskal rime. Pri tem delu je pa tudi on delil s teboj to usodo, da mu včasih kaka prav lepa in pesniško topla misel ni hotela v jarem in se je moral zadovoljiti z manj popolno obliko. Nekatera misel se mu je na škodo lepote razblinila, nekatera na škodo zaželjene jasnosti okrnila, nekatera pa odela v preveč nenavadno obliko. Prav dobro se da razločiti, da se je to dogajalo navadno toliko bolj, kolikor težji je ritem in kolikor bolj pogostne so rime. V pesmih brez rime in z lahkim ritmom se misli razvijajo bolj naravno in skoro ni besedice, ki bi je mogel pogrešati. V bolj vezanih pesmih pa so podobe bolj neobičajne in izražanje je bolj okrnjeno ali razširjeno, in vmes dobiš tudi izraze, ki že latinski pesmi manj prija. Kako usodna je torej napaka, če bi hotel kdo vse doslovno podati

v svojem jeziku! — ohranil bi vse, kar je v originalu slabšega, obenem bi pa seveda dodal svojih slabosti, zakaj vsega, kar je v originalu lepega, z doslovnim prevodom nikdar ne moreš enako lepo povedati v drugem jeziku!

Glej torej na cilj latinske himne: katere verske misli hoče predočiti in kakšna čuvstva hoče buditi; a glej tudi, s katerimi pesniškimi sredstvi hoče to doseči.

Hodi pa tudi po isti poti, po kateri je prišel do svoje pesmi Latinec. Pojdi torej k prvotnejšim vtisom, da dobiš naprimernejših izrazov. Videl boš, da ti bo včasih mogoče ohraniti lepšo skladnost z božjo besedo, kakor je bilo mogoče Latincu. Primeri »Regnavit a ligno Deus«, »Deus Dei caro«. Seveda bo pogostoma obratno, da je šlo latinskemu pesniku v ritem in rimo, kar tebi nikakor ne pojde; a v celotni pesmi se to ne bo občutilo, ker se bodo vrline in slabosti izenačevale.

Razume se, da je treba iz latinske pesmi zvesto ohraniti, kar je pesnik namenoma, v dosego estetskega uplivanja, oblikoval drugače, nego je v svetih tekstih. Kdor ne bi imel daru, da bi občutil lepoto pesmi, tudi te razlike ne bi občutil in bi pesem seveda lahko pokvaril.

Da bi morale ostati rime v prevodu povsod, kjer jih ima latinska pesem, bi bila nespametna zahteva. Cilj je vendar vsebina pesmi in njena lepota, s katero more vplivati, oboje pa se včasih bolje ohrani brez rime. Semkaj bi štel »Tantum ergo«.

Kako napačna bi bila zahteva po doslovnih enakosti v prevodih, uči tudi zgodovina, kako so se cerkvene pesmi spreminjale. Bile so prej bolj priproste po obliki, a lepše po vsebini. Ko so odstranjevali »prozodične napake«, so se morali oddaljevati od prvotnega teksta; Cerkev, ki je gledala na bistvo, je odobrila prejšnje in sedanje. Toda stremljenje gre za tem, da bi se povrnili k prejšnji preprostosti, v kateri so bile pesmi manj »pravilne«, pa bolj prirčne. Kako bi bilo šele naše delo sojeno, če bi mi zaradi pretirane doslovnosti izgubili oboje hkrati: lepo vsebino in lepo obliko!

Po teh pojasnilih, upam, ne bo noben pravi pesnik dela opustil zaradi »nepremagljivih« težav. Res, da pesnika nisem rešil vseh dvomov, kako daleč od originalnih besed bo mogel iti, a to tudi potrebno ni, ker ga bo učila vsaka pesem posebe.

Le še važen migljaj za delo.

Ni dobro, kitico za kitico takoj utesnjevati v vezan ritem in rime. Tako pesnik izgublja čuvstvo in se manj zaveda, kaj je lepo; pa tudi vedeti ne more, kaj se bo najbolj podalo celi pesmi. Treba je marveč celo pesem lepo prevesti najprej brez rim in v svobodnem pesniškem ritmu, kakor je za dotično vsebino najbolj naravno; to pa predvsem zato, da se ti predstavijo na izbiro najprikladnejši izrazi in se misel najpopolneje razvije. Ko imaš miselno lepo in čuvstveno pesem že dovršeno, potem šele presočaj, kaj naj kot najlepše obvelja, katere rime bodo najbolj

naravne, in kako bi se tudi v vezanem ritmu lepota vsebine najbolj izrazila. Ta pot je le na prvi videz daljša, vodi pa hitreje do uspeha in je prijetna.

Občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo, dne 1. julija 1924.

Občni zbor se je pričel s slovesno sv. mašo v stolnici, ki jo je ob 10. uri z asistenco služil preč. g. stolni kanonik J. Šiška. Stolni zbor je ob tej priliki izvajal Premrlovo mašo B. Mariae V. »Salutis infirmorum«. Ker orkestra ni bilo mogoče dobiti, se je skladba izvajala samo z orglami in se ravno tako dobro uveljavila. Liturgija in kor sta bila vseskoz vzorna.

Ob 11. uri se je vršilo zborovanje v semeniški dvorani Srca Jezusovega. Navzočih je bilo okrog 60 udeležencev, med njimi stolni dekan in ravnatelj bogoslovnega semenišča Ign. Nadrah, prelat dr. Jos. Lesar, kanonik Franc Ferjančič iz Novega mesta; ostali udeleženci so bili razni duhovniki in bogoslovci, organisti in organistinje in orgljarski učenci.

Predsednik P. Hugolin Sattner je otvoril zborovanje in pozdravil zbrane udeležence: »Slavni zbor! Po preteku treh let smo se zopet zbrali k občnemu zboru, da na eni strani dajemo odgovor od našega delovanja v odboru, cerkvi in orgljarski šoli; na drugi strani, da se bodrimo in navdušimo za nadaljno delovanje. Sveta je stvar, ki ji služimo; gre namreč za dostojno in vzpodbudno praznovanje službe božje, pri kateri ima pevski zbor veliko vlogo.

Odkar obstoji naše društvo, in tega je sedaj 47 let, se je marsikaj obrnilo na bolje. Orgljarska šola je vzgojila veliko številno dobrih organistov in jim vcepila trdna načela. Naše izborno glasilo »Cerkveni glasbenik« je učilo, bodrilo, na vse strani estetično vplivalo, in tako je polagoma izginilo skoraj vse, kar je bilo cerkve nevrednega. In naši skladatelji so skrbeli zato, da so nadomestili slabe skladbe z dobrimi. Naša školija se v tej zadevi odlikuje pred mnogimi drugimi. Vojska je sicer tudi pri nas naredila marsikatero vrzel, ali zdi se, da so se zopet povečini napolnile.

Vse to pa je bilo le mogoče, ker imamo mogočnega zaščitnika v visoki osebi prevzv. g. knezoškofa, in nam gre preč. ordinarijat tako silno na roko. Brez njega bi bila orgljarska šola za davnej propadla, brez njega bi bila podpora organistom naravnost nemogoča. Bodi mi torej dovoljeno, da se v tem trenutku prav spoštljivo zahvalim prevzv. g. knezoškofu, našemu milostnemu zaščitniku, za vso podporo in izredno naklonjenost; istotako monsg. Dostalu, našemu blagajniku in ravnatelju kn. škof. pisarne, ki je vedno uspešno posredoval med društvom in g. knezoškofom.«

Po pozdravu že prej omenjenih odličnjakov so prišla na vrsto društvena poročila.

Poročilo tajnika Fr. Zabreta, ki se občnega zbora ni mogel udeležiti, je prebral kanonik dr. Kimovec. Glasi se:

»Zadnji občni zbor Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo se je vršil 14. septembra leta 1921.

Od tistega časa je imel odbor 10 sej. V vseh sejah so se obravnavale največ zadeve orgljarske šole. Vsled močno znižane denarne vrednosti v zadnjih štirih letih so se redni dohodki šole v primeri s stroški tako skrčili, da je bilo treba od strani šolskega vodstva in odbora Cecilijinega društva največjih naporov, da se je šola sploh mogla vzdržati. Zato je moral odbor Cecilijinega

društva vse svoje delo osredotočiti baš nato, da to šolo, ki tvori podlago in predpogoj uspešnega cerkvenoglasbenega dela in napredka v naši škofiji, sploh vzdrži. Ne more pa biti nobenega dvoma, da je orgljarska šola življenskega pomena za obstoj zdrave cerkvene glasbe, ki naj bi ustrezala cerkvenim in umetniškimi predpisom, kakršna edina je zmožna, da dosega svoj zvišen namen. Brez orgljarske šole smo v nevarnosti, da cerkvena glasba po naših cerkvah lahko zaide na napačna pota v veliko kulturno in dušno škodo naših vernikov. Zato naj občni zbor Cecilijinega društva povzdigne svoj glas in ugotovi, da orgljarska šola ni samo zadeva Cecilijinega društva, temveč pravtako zadeva vseh naših župnih cerkva, ki bi tekom časa veliko izgubile na lepoti službe božje, ko bi orgljarska šola propadla.

Druga važna stvar, katero je v preteklih letih Cecilijino društvo ponovno obravnavalo in ki je za razvoj naše cerkvene glasbe velikega pomena, je ljudsko petje. Dolgo, predolgo se že razmotriva o potrebi, da se ljudsko petje tudi v uvede v službo božjo. V zadnjem času — posebno, ko je tudi katoliški shod poudaril nujnost te zadeve — pa se je storil prvi praktični korak: ljudsko petje po nekaterih cerkvah se je začelo in reči moramo, da je ljudstvo z njim prav zadovoljno. Res je, da je še večina cerkva, ki se še niso zganile, toda naloga prihodnjega odbora Cecilijinega društva bo baš ta, da se ta začetek ne bo prekinil. Neprestano vzpodbujanje s pogostimi praktičnimi navodili in pripomočki, ki naj udejevanje čimbolj olajšajo, bo moralo izhajati iz Cecilijinega društva. Zakaj vsaka stvar, pa če je še tako nova in na videz neizpeljiva, uspeva, če ima energično vodstvo, ki zna ne samo vzpodbujati, temveč, kar je glavno, tudi podajati čimbolj praktična navodila in sredstva ter — kar je zelo važno — izpeljavo kontrolirati.

Iz drugih reči, ki so se obravnavale na sejah Cecilijinega društva, naj omenjam še to, da je odbor naprosil cerkveno oblast, da čimbolj pospeši z izdajo novega slovenskega cerkvenega obrednika. Dalje je društvo sklenilo, da pomaga pri sestavljanju glasbenega dela velikega leksikona slovenske kulture, ki se pripravlja in ga bo izdala Zadružna gospodarska banka.

Da je društvo redno izdajalo svoje glasilo, ki je po svojih člankih, noticah, kritikah in glasbenih prilogah velikega vzgojnega, informativnega in praktičnega pomena, je Vam vsem znano. Podrobneje pa Vam bo o stanju Cerkevne glasbenika, ki nam mora biti dragocen kot orgljarska šola, povedal njegov urednik.

Kanonik Kimovec se je koncem prebranega tajnikovega poročila spominjal še 1923 umrlega g. župnika in zaslužnega slovenskega skladatelja Ivana Kokošarja, ki je veliko storil za Cecilijino idejo med Slovenci. Zborovalci na občnem zboru so spomin pokojnega Kokošarja počastili s tem, da so v znamenje sožalja vstali in zaklicali: Slava!

Kot dopolnilo k tajnikovemu poročilu omenjamo na tem mestu še nekaj osebnosti, ki so v zvezi z našim društvom ali s cecilijanskim gibanjem sploh. Umrli so v dobi zadnji htreh let še: Sv. Oče Benedikt XV., jezuit P. Angelo de Santi, predsednik italijanskega Cec. društva, zlatomašnik in skladatelj Karol Klinar, nadučitelj in organista Franc Lavrič v Mokronogu in Rudolf Schiller v Črnomlju, organist Janez Čebulj v Cerkljah pri Kranju, zaslužni cerkveni pevec pri Sv. Petru v Ljubljani, nadfaktor Ludovik Tomažič, organist (skladatelj) Peter Šorli v Grahovem ob Bači, bivši organist, pozneje dolgoletni stolni cerkovnik Jurij Avbelj v Ljubljani, mestni učitelj in organist Franc Schiffrer v Ljubljani, mestni župnik, dekan in častni kanonik ter zaslužni glasbenik Josip Mešiček v Brežicah, mestni učitelj in zaslužni dolgoletni pevec pri Sv. Jakobu v Ljubljani Janko Likar, profesor Davorin Beranič v Ptuj, skladatelj Viktor Adamič v Ljubljani, učiteljica in organistinja Marija Berden, roj. Hladnik v Stopičah pri Novem mestu in velezaslužni koralist Dom Joseph Poithier. —

Razne jubileje so praznovali: Skladatelj Ivan Laharnar (40 letnico org. delovanja), Cecilijino društvo ljubljanskih bogoslovcev (30 letnico), skladatelj Emil Hochreiter (50 letnico rojstva), pevovodja Peter Pribičnik pri Sv. Joštu na Kozjaku (50 letnico cerkveno-glasbenega službovanja), Karel Krušič, zvonarski mojster v ljubljanskih strojnih tovarnah in livarnah (40 letnico službovanja), skladatelj Anton Foerster (85 letnico rojstva), skladatelj Fr. S. Vilhar (70 letnico rojstva), ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič (25 letnico škofovskega delovanja v ljubljanski škofiji in zlato mašo), nadučitelj in organist Janko Škerbinc v Višnji gori (80 letnico rojstva), orgljarska šola v Celju in njen vodja Karel Bervar (25 letnico). — Ravnatelj dež. muzeja vseuč. prof. in naš odbornik dr. Jos. Mantuani je postal dvorni svetnik, kons. profesor in učitelj na orgljarski šoli Josip Vedral je bil odlikovan z redom sv. Save V. razreda, župnik-svetnik in zaslužni skladatelj Jakob Aljaž je bil odlikovan z redom sv. Save IV. razreda, msgr. dr. Andrej Karlin, bivši urednik Cerkv. Glasbenika, pozneje škof v Trstu, je postal knezoškof v Mariboru.

Društveni blagajnik msgr. Dostal je poročal o društvenem premoženju, o dohodkih in izdatkih. Prva leta je društvo imelo velik primanjkljaj. Ko so se prispevki cerkva za orgljarsko šolo zvišali na 4 Din od 100 duš in se je zadnje leto škofijska podpora organistom začasno ukinila, se je društveni gmotni položaj v toliko izboljšal, da se je društvo hvala Bogu iznebilo dolga in izkazuje sedaj okrog 500 Din prebitka. K poravnavi dolga je pripomogla tudi svota 4000 Din, ki jo je orgljarski šoli prinesel cerkven koncert Cec. društva za stolno župnijo 12. marca 1924 in vladna podpora za l. 1923/24 1000 Din.

Ravnatelj orgljarske šole Premrl je poročal o šoli: Pouk se je v dobi zadnjih treh let redno vršil. Kot redni predmeti so se poučevali: verouk, liturgika, cerkvenoglasbena zgodovina, glasbena teorija, harmonija, kontrapunkt, klavir, orglje, orgljarstvo, koralno in figuralno petje, vežbanje glasu in pevovodstvo; kot izredni pa: trgovsko spise, računstvo in knjigovodstvo. Učiteljstvo je izvečine stalno z malimi izjemami. Zadržni zvezi, ki nam že mnogo let brezplačno daje učitelja za knjigovodstvo, izreka šola in društvo najtoplejšo zahvalo. Obisk šole je bil, kar zadeva število učencev, dovoljen. V letu 1921/22 je bilo sprejetih 19 učencev, koncem leta jih je bilo še 15 (dva sta izstopila, dva bila izključena); dovršili so štirje. V letu 1922/23 je bilo sprejetih 16 učencev. Od teh je med letom eden izstopil, dva sta morala k vojakom (v Italijo); dovršila sta šolo dva učenca. V letu 1923/24 je bilo sprejetih 18 učencev. Izstopili so med letom trije, eden je odšel k vojakom. Dovršilo je šolo pet učencev. Poleg naštetih 11 absolventov v zadnjih treh letih, ki so deloma že v organistovski službi, deloma jo kmalu nastopijo, deluje v organistovskem poklicu še pet drugih, ki so šolo le po eno ali dve leti biskovali, potem pa izstopili. Za prihodnje šolsko leto imamo priglašanih že zopet precejšnje število novih učencev. Vzdrževanje orgljarske šole je bilo, kakor ste že čuli, v zadnjih letih zelo težavno. Balí smo se že resno, da bo treba s poukom prenehati in šolo zapreti. Do tega hvala Bogu ni prišlo, ker se je gmotni položaj vsled povišanja prispevkov župnih cerkva v toliko izboljšal, da šola zaenkrat izhaja in je že ven iz dolga. Za ugodno rešitev smo dolžni največjo zahvalo izreči prevz. g. knezoškofu in preč. ordinariatu. Za redne izdatke bo — kakor je videti — šola sedaj imela sredstva. Treba pa je resno in nujno misliti na nabavo še enega boljšega klavirja, ki ga šola neobhodno potrebuje, naj ga dobi potem kjerkoli ali odkoderkoli. Za to zadevo naj se potrudí prihodnji odbor! Naše društvo je dolžno skrbeti tudi za to, da se organistovsko gmotno vprašanje čim prej in bolje reši, da bodo organisti za svoje delo pošteno plačani in veseli ter zadovoljni vršili svoj posel. — Še par besed o našem glasilu Cerkv. Glasbeniku. List se tiska v 750 izvodih, prilog po 1000 do 1100 izvodov; naročnikov je okrog 650. List se vzdržuje izključno le z naročninami svojih naročnikov in ne dobiva nikakih podpor. List nima hvala

Bogu dosedaj še nobenega dolga, preostanka pa tudi ne. Glede gradiva list ni v zadregi. Kot urednik se priporočam zlasti za dopošiljanje pispov, ki so velike važnosti za medsebojno vspodbudo in cerkvenoglasbeno statistiko. Zelo pogrešam sodelovanja Štajercev. To naj bi se v bodoče popravilo in na boljše obrnilo. Saj je Cerkvni Glasbenik naš edini slovenski cerkvenoglasbeni list. Zanimajmo se zanj in podpirajmo ga vsi z združenimi močmi!

Glede razmerja Štajercev do Cerkv. Glasbenika, omenja dr. Kimovec, da se je o tem razpravljalo tudi v Celju o priliki 25 letnice tamošnje orgljarske šole in so vsi organisti z veseljem pozdravljali misel, da bi se C. Gl. razširil tudi po Štajerskem, in sklenili napraviti v ta namen potrebne korake na lavantinski knezoškofijski ordinariat.

Na to se je vršila **volitev društvenega odbora**. Kanonik Ferjančič je predlagal sledeče gospode, ki so bili z vsklikom enoglasno sprejeti in so se takoj po občnem zboru sestavili v sledeč odbor: P. Hugolin Sattner, regenschori pri Marijinem Oznanjenju, konz. svétnik, predsednik; Mons. Viktor Steska, vladni referent in konz. svétnik, predsednika namestnik; Anton Anžič, mestni katehet, tajnik; Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora in orgljarske šole, blagajnik in glasbeni vodja; odborniki pa: Msgr. Josip Dostal, ravnatelj kn. škof. pisarne in konz. svétnik, dr. Franc Kimovec, stolni kanonik, Anton Lavrič, trgovski sotrudnik, regenschori v Križankah in pri Sv. Jožefu, dr. Josip Mantuani, dvorni svétnik, vseuč. profesor, ravnatelj muzeja, Ivan Zdešar, regenschori pri Sv. Petru.

Sledilo je **predavanje prof. Marka Bajuka** o pevskem pouku na podlagi njegove pevske šole. Predavatelj je povdarjal važnost ritmičnega čuta pri pevcih, ki ga je treba predvsem in zelo gojiti ter pevce navajati, da samostojno mislijo. Odločno se je zavzemal za to, da se dajo pevcem takoj note v roke in preidejo vsi drugi sestavi, n. pr. številčni sestav itd. Nauk se opiraj na diatonično lestvico, na trizvok in upoštevaj zlasti tele tri činitelje: pljuča (sapo), grlo in uho. Prezgodnji nastopi so društvenim zborom v kvar, pač pa se pouk poglobljaj v tej meri, da bo pevcem tudi teorija vsakdanja in priljubljena hrana: (Predavanje izide v C. Gl. v prihodnji številki. Op. uredništva.)

Ob $\frac{3}{4}$ 1 je bilo zborovanje končano.

Kako in kje sem nabiral slovenske narodne pesmi.

(Dalje.)

Piše Franc Kramar, bivši nabiratelj slov. narodnih pesmi.

Sledi zanimiva pesem o Lizabonskem potresu l. 1755, ki nam opisuje ves strah in grozoto potresa, ki je uničil takrat to glavno portugalsko mesto. Ta pesem se je takrat sploh imenovala »od Lizabone«, in na napev te pesmi se je takratnih Ambrožičevih in Repeževih cerkv. pesmi skoraj največ pelo. Naj sledi vsa ta zanimiva pesem, da se tu otme pozabljenosti.

Od Lifsá Bonskiga Meista.

Vifsha od Lifsabone.

1.

Pofshlusajte vi greifsniki, * zhait fe ia spokorit vam, * Gredo zhudeshi veliki, * ne bo delezh sodni dan! * ti potreshi, veitrij, vode, * fo se sternile toku, * od take Nafsrezhe, skode, * nei fse Nigdar shlishat blu!

2.

O Kai je sen strah imeilu * Letu Meistu Lifsabon, * kse ie treshlu, vkup leteilu
* kralevi hoffi nu tron, * Nu kar je drusih hifs billu, * tu je vfsemlo vderlu fe, *
Morje se ie Restegnilu, * na verh potopillu vse.

3.

Ludie szhagaina na vejo * od strahu kam beifsat, tezh, * vender ven zhes vrata
grejo, * sazhno Eden h drugmu rez: * ô Moii Jesus, kai bo fnami, * sdei bo guifnu
sodni dan! * vse fe bo vderlu pod nami, * oh, joh! kai ie shazhet nam!?

4.

Sunei Meista tam na strani * vstrahu od delezh stoje, * nu v velizhim klažuvainu
* kir sa nimi gre Morje; * v vofsmih urah fo otelli * vagat prefserzhni ludie, *
shli fo v meistu, deb kei vfseli, * v tem kai fe sgodillu je! —

5.

Oh fallosht, bogu fe vfmili, * kumei v meistu pridejo * Novi potreshi so se strilli,
de fe vfi vkup vderejo! * Devet deset tausent notri * ludi fe je vderlu Reis, * vshe
stazhune, zherque, klostrij, * dua Hriba sta padla ches.

6.

Vise je Moglu hkonzhu priti * v Leipem Meisti Lifsabon, * oben nei Mogu oditi,
* pomagat je blu fabston! * Closhterskeh nun je dua tausent * toku pokonzhanih blu,
* teh Duhounu Devet tausent * je tudi kuezhnosti shlu.

7.

Ta potres fhe vfelei vezhi * pride zlu v vaffrico zhes, * fo bli fhe vezhi na-
srezhi, * koker Lifsabona reif! * prinzh Meraco tam na puli * ifsoijm folkam stoj, *
vezh tausent v fatorah tudi * tamkei foldatu leshi. —

8.

Kar potres ih kmallu poshre * trij Defset tausent ludi! * stuke, purfel, vse
oroshije, * Mallu de bi proz odshlij; * te komeille, koine, volli, * Magafsijn, vse kar
ie blu, * vtei Minuti je vse dolli, * noter pod femlo pershlu.

9.

Vafsi, Hifshe, goisdij tudi, * Hribie fo vkup padali, * fmihsllite, christiani lubi,
* kok so ludie jamrali! * Fezh nu Meqvém obduei Meisti, * fo se pogrosnile tam, *
kso imeilli kmishi feisti, * kir ie blu glich opudan. —

10.

Dua nu fhest deseti tausent * tam potres poshre ludi, * toku fna buh ta sueti
prasnit, * kneifso berfs hpokuri shli! * ô Maria, Mati Bofshia, * stuj nam greifsnikam
na stran, * ti nam sprosi gnado boshio, * Nu nas varij pret peklam! * Nu nas fermei
pret potreksam, * profsi se nas stuarnika, * Nedai vezh shlisat ufefam, * kar je blu in
Africa! Amen.

Zdaj spet slede te-le pesmi:

- Od spomina te fmerti: Kai deilas, o zhloveg, na sueti, *kir fe she sdei valas v pre-
greihi itd. Napev te 18 kitične pesmi sem zapisal v Ihanu na Gorenjskem. Pela ga
mi je Štučkova Neža. Ta pesem z napevom vred se nahaja tudi v Redeskinijevi knjigi
>68 sv. pesmič.
- Od suetga Duha, vifsa: gori vsignem stimo mojo. —: Dones zhmo mi vfi saupiti *
gori pruti nebefsam, * deb otu isgnado priti * sdei troshtar sueti duh knam, *
de nam . . .

- Od S: Troijzhe, is Eniga Exempla Barij in Anno sancto fol 34, visha: einmol in abend geh ich spazirenn. —: Vezkrat fmo slishali od te Resnize, * skriunust premislali suete Troijzhe itd. Ta pesem se poje na neki stari napev sv. Trojice, ki sem ga prepisal iz nekega zelo starega lista, dobljenega v zapuščini pokojnega podbreškega organista Černilca. Pesem obsega 11 kitic.
- Od s: s: Troijzhe en leip Exemp:, katiri se naide v buquah-imenovanih »scala Cœli«; na viso lisabone. —: O Rumarij, ste fem persli, * hbugu, s: Troijzi, * tu bote pravi trosth...
- Od s: s: Troijze, koku se imamo kni obrniti; visha s: Nodburge ta stara. —: O Zlovik, na bodi saspan, * kai zhakash na pravizha, * tazhas od tebe bo buh sam * otu...
- Od s: s: Troijze, koku so bli Arianarij ti kezharij h spotu sturjeni; od teiga popisuje gregor turan lib. 2. hift. Fanc: ca:p 3 na visho od perkasni na krifni gori vteh druseh drukanih Buquizah. —: Sahhuali dones Moi C'hristian, * Boga, sueto Troijzo, * ti lam...
- Od suete Troijze, koku greifsnika hpokuri Lubesnivu klizhe; na vifso: perpognimo nasha koleina, * kader Mario klizhemo. —: Terdavrtni greisnik, poslusei, * buh tebi...
- Od s: s: Troijze, ozhe sinu s: Duha: O Vifsoka skriunust, * Donashni dan se kashe itd.
- Od teh ludi zil nu konza, de more na fmert Miflit; vifsa s: Nodburge ta stara. —: Preshu ie ta vzherafni dan, * kdeb ga nihdar ne bilu, * glih fe bo toku tudi nam * Enkrat...
- Sahualena Nedeila, vifsha od slavesa. —: Dones zhmo sahvaliti * Jesusa chrifhanga itd.
- Ta 2 sa fahualena Nedeila: O Moi Jesus Milostvi, * tj dons poslusei te ludij, * koku ti tofsijo nadluge, * savol te lacote Hude, * vfse zhistu te prohi o buh, * deb jh Reishu steh nadluh! Pesem obsega 10 kitic in toži o slabi letini tistega leta (1775).
- Na hualefno Nedeillo se poie; vifsha koker od zhistiga spozhetia. —: Vsdignimo gori nashe ozhesha, * nu sklenimo vkupei roke, * zhast daimo Bogu v sueta Nebefsa itd. Ta pesem obsega 10 kitic in je zato še posebno zanimiva, ker nam četrta kitica popolnoma dokaže, da je to zanimivo pesmarico res spisal Ambrožič, čeprav ni nikjer zapisano, da jo je on spisal, ampak samo po podobnosti pisave sodimo. Četrta kitica te pesmi namreč slove:

She vfse slabeifni bi obzhutila
leta fara dobreipalska,
keb ta Patrona tukej ne billa
Mati Boshija ta skapulerska itd.

Ker mo že v opisu prve pesmarice čitali, da je šel Ambrožič l. 1771 iz Šmarja v Dobrepolje službovat, zagotovo vemo, da je Ambrožič služboval v Dobrepoljah vsaj do 1787 leta, če ne do 1793; do takrat, ko je bil na tej pesmarici podpisan tisti Kračmanov podpis. (Na šesti njegovi pesmarici je njegov lastnoročni podpis in letnica 1787; do takrat gotovo vemo, da je bil v Dobrepoljah.) Ker je pa ta četrta pesmarica spisana l. 1775, in v tej pesmi iz te pesmarice omenja dobrepoljsko faro, je tu jasno dokazano, da je on (Ambrožič) to pesmarico spisal, in nikdo drugi, ker l. 1775 ni bil več v Šmarju, ampak v Dobrepoljah.

Sledi Repeževa pesem »od eniga covaliria, katiri je slubezni pruti Jesusu sou-rafnniku odpustu« itd., ki se začinja: O Rumarij odpustimo * vsim nashim fourashnikom itd. Na to pesem, ki obsega 10 kitic, sem zapisal njen napev na Gornjem Igu. Pela ga je Pavlinova Micka.

- Od strahu Boshijga, nu po tem de fe patroshta ta greifshnik; na vifsho suete nodburge. —: Mi vbogi greifsniki, oh, kai zhmo sazhet, * kai pravija suetniki, vsai mormo verjet itd.
- Od S: S: Troijze, na visho: o ti preslatki Jesus & —: O Rumarij, peite lefsem, * en vefseu trosth vam nefsem, * kar kul boste profsilli, * dobilli boste Donafshni dan. (10 kitic.)

- Od S: S: Troijze, koku ie biu eden shraffan, kir ie govuru zes s: Troijzho; pifshe s: Joan. Domascen item Baron. ad An. 494. num. 61. — na vifsho: auzhiza, kam ti gresh & —: Pifhe Suet Jannes Domascen, * kok ie ta Exempel sturjen, * de ie biu enkrat en kristian itd.
- Od S: S: Troijze, koku imamo ie knj oberniti; na vifsho s: Nodburge, ta stara visha. —: O Klizhimo Donashni dan * tu na sueto Troijzo, * ô zhlovik, na bodi saspan, * skerbi...
- Od S: S: Troijze, de v nadlugh imamo na boga saupati; na vifsho koker ie odventna M: B: zistiga spozhetia. —: O Vfsi vkup sbrani, verni kristiani, * jest vam sdei leta navuk dam itd.
- Od Milostuga boga nu s: s: Troijzhe; na visho koker tud s: Troijze: o velika skriunust & —: Klizhmo Donashni dan * na lubo sueto Troijzo, * greifhnik, na bod saspan, * dai zhes...
- Od Nebefs, tistga prestora nu bogastva; visho koker od Angelzha varha. —: O Moí kristian, sprebudi she, * nu po Nebefseh sdihui, * gori v Nebefsa ofri fse, * inu...
- Od shegnaina zherkveniga; visha: zheshena si, kralizha ti &. —: Zhastitliva nu shegnana, * pouna shlahtnusti inu svetusti * je zerku ta, * poglei christian, buh...
- Od suete Firme: katiri s: sacrament je nuzen hpogmirainu te notreine per s: kerstu sadoblene gnade Bosije, de potlei bul stanoviten v verij ostane inu ie sdianiam koker pravi christian iskashje; na visho od s: petra Regulata & —: O C'hristian! zhe na veifsh teiga, * kai sen sacrament je ta, * kai teb nuza sveta firma, * poshlufhei...
- Od Vifsoku Rojeniga Gnadluga gospuda, gospuda Groffa Rudolffusa Josheffa Edlenka, Nashiga vifsoku gnadluga Erzpifshoffa nu fershta, nar visokeishiga Pastirja sgorize semkei na visito pridejzhiga, v tem leiti 1775. ta 13. dan augusta. Na vifsho Marie dobriga sueita & —: O Prefsrezhna fara tukei, * Na leta donashni dan! * De je enkrat pershu femkei * ta narvezhi pastir k nam! * Nash Gnadlivi firsh sgorize, * Rudolffush je imenvan, * katir fa nashe dushize * on ima skerb nuz nu dan. — Ta zanimiva pesem obsega 8 kitic; po nji sklepam, da je ta pesmarica spisana l. 1775., kar je gotovo zadosti jasen dokaz.
- Od odpuftka papolnoma, na visho dobriga sveta. —: O Christiani, pertezhite * kiesusi, kie valf pastir, * Nega dones sahvalite, * knam je dau ta lubi mir, * teiga fmo dougu sheleili, * sakai ga nei nekier blu, * O sdei fmo ga vfsi vefseli, * zhastimo svet Reifsnu Tellu! — Obsega 8 kitic in priporoča ljudem, naj se udeležijo popolnega odpustka, ki ga je s vojim odlokom dal tedanji papež sv. Oče Klemen XIV. v zahvalo za mir.
- Od opraulaina teh Mafsnikou: Zast huala sdei bodi * vezhnimu bogu! * de nam je...
- Od shegnaina, visha: o ti buh vsiga Mogoznij. —: Zhast nu Hualo fo dajali * na hribu fionskem tam, * kso bli zerku dofsidali, * salomon je fo shegnou fam, * vfsi fo... — Zdaj sledi pesem, katero je zložil sam tedanji goriški nadškof grof Rudolf Jožef Edlenk, in katera pesem kaže takó poučne krščanske poteze in nauke, da jo bo vsak v zanimanjem čital, akoprav je že stara 147 let. Naj sledi tukaj cela, da bo v spomin njenemu pesniku in pisalcu, ki sta že oba zdavnaj strohnela.

•

Peifsem katiro je fam Gnadlu Firsh al Erz pishoff kompanirou.

1.

Gospud buh me je vstuaru * fa sojo shlusbo, * Deb ga zastiu nu hualu, * nu pershu v Nebu. Sakai sa po fuetnu * tedei tulkaín skerbm, * kir vfse bode sglubenu, * zhe dusho sglubim.

2.

Moja Dusha je draga, * od buga stvarjena, * jo Morem lipu varvat, * de bo ohrainena. * sakai fa &.

3.

Moi ziji nu konz ne drugi, * v Nebeseh bom doma, * Dusha More prit Hbugi, * fa kar je vstuarjena. * sakai sa &.

4.

Serze Moje, kai Mifslish, * zait tojga fheulejna! * al fe ti upash priti * pret Boshia Raitenga? * sakai sa &.

5.

Morem tedei skerbeiti * fa dusho narpopreit, * nu bres greiha shiveiti, * de pridem gor v suet rej. * sakai sa &.

6.

O ku bi jest na sueitu * vse shaze sadobiu, * kaib meni pomagalu, * keb sraun dusho sgubiu! * sakai sa &.

7.

Aku bi jest na fueitu * od vseh pohualen biu, * kaib meni pomagalu, * keb pa Dusho sgubiu! * sakai sa &.

8.

Aku bi jest na sueitu * narbulshi spishan biu, * oh kai bmi pomagalu, * keb pa tam Martran biu! * sakai sa &.

9.

Zhe vse lushte, vefsele. * bi jest sdei vshivou tu, * ti shpasi sapelali * bi mene dol v peku. * sakai sa &.

10.

Debs me lih vsak zloug hualu, * nu-velko zhast dajau, * tub me Mozhnu golffalu, * keb se tam v pekli sgau. * fakai fa nebefsa-tedei bel na skerbim, * kjr vse bode sglubenu, * zhe jest le te sgubim!

11.

Keb jest zes vse na fueiti * tud narbel kunshten biu, * kaib meni pomagalo, * keb pa Dusho sgubiu! * sakai fa Nebefsa &.

12.

Tu nezh meni na shkodi, * debs lih ob vse pershu, * deb na imu jejst ne piti, * de le pridem v Nebu. * sakai &.

13.

Keb tud imou petlati * na femli tukei sdej, * tu me sna perpelati * po fmerti v sueti Reij. * sakai &.

14.

Zhe me fa shpot imajo * ti po fuetni ludie, * she mi perloshnost dajo * prit v vezhno vefsele. * sakai &.

15.

Des fe me oben ne Ahta, * pousot od fat stojm, * De le tu ferze trahta, * de sueti Reij dobim. * sakai &.

16.

Zhe tud teshak krish nofsim, * kir tok ozhe moi stan, * she satu boga prosim, * deb biu bel H tem volan. * sakai &.

17.

Deb imu kri prelitu * jest sa moiga boga, * tu Mene vefseliti * More sprauga serza. * sakai &.

18.

Sdei vprafsham jest sam febe: * fa stopifh vse letu? * kai bode Enkrat stebe, * kam bodesh ti pershu? * al pridem v Nebefsa, al pridem v peku, * teh men Enu fa guifshnu * bo Enkrat v tal perslu!

19.

Kai na bom jest sdei drugi, * bom fmeram kut popreit? * na mislim priti H bugi,
* kai mislem tu tedei?! * al pridem &.

20.

Jest Nozhem tak norz biti, * sei to pamet imam, * zhem raishi v Nebu priti, * nu
veseu biti tam. * al pridem &.

21.

Sapoudi zhem derfhati, * kar jeh buh sapovej, * Nega se terdnu bati, * kir vfse
vidi nu veij! * tok pridem v Nebefsa, na pridem v peku, * kbo shla Dusha stellesa,
* kme je buh oblubu tu: * O Buh dei Nebefsa, * Leta nebeshki rej, * Deb te nashe
ozhesa * gledale vekomej!

Amen.

Slede še te-le pesmi:

- Od Enga spokorniga Mladenzha; visha od Reike —: Lohko nuzh, Gollufnj fveit, *
kir smotu me dosdei, * slovu zhem od tebe vsej, * dergazh shivit fa naprei. —
Napev te 14 kitične pesmi sem zapisal v Podgozdu nad Igom. Pel ga je neki Zličar.
- Od shegnaina, kader je od enga suetnika zerku: Shiher bom jest donefs Reku:
* leit ie teiga kar ie posuezhena, * zerku lubga suetiga N:, * vefsele so Reifs
imeilli itd.
- Peifsem od nebes, na dan vfeh suetniku, inu bo od dueh peita; vifsa od Angela
varha. —: Vprashaine: Moj kristian, sakai sdihujesh, * Povei men donashni dan itd.
— Pesem obsega 12 kitic in se vedno tako poje, da ima ena kitica vprašanje,
druga pa odgovor.
- Sa prafsnek s: s: Troijze, vifsa od lisabone. —: Kristiani, sdei vefselite * se smano
donashni dan itd.
- Od S: Troijzhe, vifsha od lisabone. — 1. Jest bi Raishi o kristiani * Dones jokou
koker peu, * kvidem, enga nei vmet vami, * kater bj biu prou vefseu, * jest
sposnam ta ursoh kmalli, * de je zait jokat na glas, * leitas bomo vsi petlali, * zhe
se buh na vfmil zes nas. 2. Tu Morte sami sposnati, * zhe premishlite prou sdej,
* kdu pouni ob takem zaiti * deb biu takshen sneih she kdej! * urshoha na vem
jest drufsga, *kie sdej takshen mres nu sneih, * tu je strafenga od buga, * sa vole
nasheh pregreih! — Pesem obsega še 7 kitic in še naprej toži o mrzlem vremenu
in grozeči lakoti tistega leta.
- Sa velikonzhni pondeilek, vifsa: shelish o moi christian * bogu dopasti. —: Ta
Navek christian muj * dones poshlushej, * nu per tem leben toj * hitru pobushej itd.
- Na dan vseh suetnikov, vifsha Angela varha. —: Kader kulli jest premifslam * ta
leipi nebeshki Rej, * v mojem serzu se domishlam, * kaie tu sen srezhen krej itd.
- Na dan vseh suetnikou, spet na to vifsho. —: Shiher se kristian moi lubi * dons
prou Refs veselish, * zhe glih vreivi nu nadlugi * vselei na sueitu shivish, * tu
bo vse...
- Od zakona, visha koker je bla sturjena od tozhe. —: Dobru sastopite shene, *
poshlushaite tud vi Moshie, * koku se vsakomu shivi, * de bo per vas shegen boshij.
— Pesem obsega celih 31 kitic in je zanimiva.
- Od smerti eniga Mladenzha: O Smert grenka, urra tefshka, * sadniga moiga shiulleina,
perviga moiga lozheina; * slabu se bo meni godillu, * al tu bo vse...
- Nova pefsem od zhasa koku je sdei al koku ie blu neikudei; vifsha od Reike. —:
1. Kaine, moij Ludie, * de ta sueit h konzu gre, * koker fe shlis nu vidi, * morte
fami sposnat, * koku se sdei godi, * kok ie blu neikedei!
2. Prau prou ie leta sueit * golufen inu sleip, * koker se odnega bere, * tu prou
sastopi mene, * kneima nezh guisnosti * nu stanuvitnosti.
3. Keb sdei stari ludie * od fmerti vfstali — — — (Pesnik ni zložil cele te pesmi
in je zadnja.)

(Konec opisa četrte pesmarice.)

Pregled italijanske glasbene literature.

P. B. Sokol, franjevac.

XXXIII. Izdanja A. e G. Carisch e C. — Milano (18) Viale Vittorio Veneto (28). — M. E. Bossi e G. Tebaldini: »Metodo teorico — pratico per organo«. (L 12.50).

Jamačno nitko u Italiji nije bio pozvaniji, da sastavi teorično-praktičnu pouku o orguljanju od M. E. Bossi, najvećeg živućeg talijanskog orguljaškog virtuozu i orguljaškog skladatelja. U radu mu je bio desna ruka poznati talijanski cecilijanski skladatelj i orguljaš loretskog Svetišta g. Tebaldini.

U uvodu se spominje, da je ovo djelo prvo svoje vrsti u Italiji, gdje je orguljaštvo do u zadnje doba bilo na niskom stepenu. Glavni je uzrok bila nestašica dobrih modernih orgulja, jer sve do pred malo nijesu niti imali koje velike moderne tvornice orgulja. Sada je stvar — posebno poslije »Motu proprio« Pija X. — išla dobrim pravcem.

Da knjiga bude što potpunija i korisnija u prvom dijelu govori o sastavu modernih orgulja nizući njihov razvitak od najstarijih vremena. Ovo je bez sumnje važna stvar za svakog orguljaša e da može što bolje upoznati i iskoristiti sve sposobnosti svojeg glazbala. Za njegovu će mu osobno izobrazbu dobro doći povijest orguljaških skladatelja.

Drugi je dio praktičan. Najprije navadja razne vježbe bez pedala, da se ruke nauče međusobno pomagati za »legato-udaranje« kao što i prsti pojedine ruke. Izabrani su nekoji karakteristični komadi in praktično razjašnjeni. Iza ovoga dolaze postepeno razne vježbe pedala sa jasnom uputom. Opaziti je, da sasvim malo upotrebljava križanje noga već radje izmjenu prsti — pete pojedine noge. Ovo je talijanski elegantan način, što su ga i Njemci počeli uvadjeti kao n. pr. K. Straube. Osim toga je lakši, naravniji i praktičniji pri današnjim modernim orguljama sa »jalousijama«.

Za bolje orguljanje potrebno je poznavanje vrsti i karakteristike pojedinih registara, pa to tumači u dijelu »Registriranje«. Kao dodatak u kratko prikazuje kontrapunkt, imitaciju, kanon, fugu, polifoniju i pratnju korala, dakle sve potrebno jednom orguljašu. — Bilo bi poželjno, da se ovo važno djelo i našim stranama razširi. Ako netko nezna talijanski, praktične su vježbe svakomu jasne.

XXXIV. G. Ricordi e C. — Milano (Via Berchet 2),

1. Riccardo Zandonai: Melodie per canto e pianoforte (L 12). Napose: I. Visione invernale. — (L 3.) — II. Ultima rosa. — (L 3.) — III. I due tarli. — (L 3.) — IV. Serenata. — (L 3.) — V. Lontana. — (L 2.50.) — VI. L' assi-nolo. (L 10).

2. A. Gandino: Dodici Liriche per canto e pianoforte (L 10).

3. F. Vatielli: Figurine einesi per pianoforte (L 6).

R. Zandonai j moderni operni komponista, jedan od vrijednijih i objubljenijih u Italiji. U svim većim talijanskim kazalištima i danas su na repertoiru njegove: »Francesca da Rimini«, »La via della finestra« i druge opere. Plodan je pisac, pa svako toliko tiska orhestralna i druga manja djela. Najnovije mu je djelo tek dotiskano kod Ricordi: šest pjesmica za solopijev i glasovir. Obseg je za srednji glas, stil deklamatorski uz glasovirsku pratnju sa karakterističnim motivima. Uza svu deklamaciju izbija njegova bujna mašto talijanske melodije. Samo je izdanje priredjeno od izdavača baš sjajno, pa će vesiti stol ljubitelja talijanske pjesme.

Gandinove su »Dodici Liriche« isto tako modernog stila, ali je on više melodijskoj žici, pa iz nekih izbija talijanski »bel canto«. Konsekventan je u motivima pratnje, koji su često potežeg ritma i zahtijevaju dobrog glasovirača.

Vatiellijeve »Figurine cinesi« (kineske sličice), zgodne za pouku i zabavu, hoče da prikažu razne kineske prigode orientalnim motivima, ritmom, te zgodnim prelazima i akordima kao kod veoma uspjele sličice Nr. 3. »Il suonatore di Yo«. I ostale su sličice zanimive i uopće rečeno dosta lagane.

Iz odbora Cecilijinega društva v Ljubljani.

Redna seja se je vršila 18. junija. Navzočni so bili: Predsednik P. Hug. Sattner in odborniki: Msgr. Dostal, Lavrič, Premrl in Zdešar. Razgovor je bil o sklepu šole in izpitih, ki se vrše zadnja leta zadnji teden pred sklepom šole, in sicer interno pred komisijo Cec. društva. Kot sklepní dan se je že pri prejšnji seji določil 1. julij skupno z občnim zborom. Prihodnje šolsko leto se prične v pondeljek 15. septembra. Sklenilo se je, povabiti k občnemu zboru še posebej stolni kapitelj in mestne župnike ljubljanske. Pravila za organiste in cerkvenike času primerno izpremenjene, prinese svoječasno Škofijski list. Uredilo se je tudi nekaj osebnih zadev, tikaajočih se deloma orgljarske šole deloma občnega zbora.

Organistovske zadeve.

Podporno društvo organistov in pevovodij s sedežem v Ljubljani je imelo redno sejo 12. junija 1924. Predsednik Premrl je poročal glede podpor: od vlade društvo ni letos nič prejelo, ukiniti so se morale za letos tudi škofijske podpore. Upanje pa imamo, da se bodo zadnje mogle od prihodnjega leta dalje vsaj nekoliko zopet podeljevati. Društvo je zopet pristopilo k čekovnemu uradu in so se razposlale članom položnice za poravnavo članarine. Umril je član organist Ivan Mali v Radomljah. — Članarina za leto 1925 se je zvišala na 25 Din letno. Tudi člani, ki se še letos prigrasijo, plačajo ta znesek, pristopnine pa 5 Din. Člani, ki še dolgujejo članarino, se bodo še enkrat terjali. Ako ne bi plačali, se bodo izključili. K društvu sta pristopila nova člana: Jernej Jančar, organist na Javoru pod Ljubljano in Anton Vornik, organist v Borovnici. — Ker ima društvo trenutno malo denarja, se letos tudi društvene podpore ne morejo deliti. Sklenilo se je ustanoviti vdovski sklad, t. j. nekako samopomoč za slučaj smrti kakega člana. V ta sklad bodo prispevali vsi člani prispevek po 10 Din. Prvo vsoto za vdovski sklad hoče društvo sedaj takoj zbrati in jo imeti za omenjeni slučaj pripravljeno, da jo takrat nemudoma nakaže vdovi oziroma preostalim organistovim sirotam. V ta namen se je sklenilo, poslati položnice vsem članom z dostavkom, da organisti, člani našega podpornega društva, ki bi poleg letne članarine ne hoteli prispevati tudi v vdovski sklad, izgube pravico do vsake podpore. — V komisijiski odbor, vežoč naše in štajersko društvo so se izvolili od naše strani dosedanji odborniki: Premrl, Zdešar in Jerman kot namestnik. (Štajersko društvo je izvolilo v omenjeni odbor organista Klančnika in Šoparja). Štajersko org. društvo naprošamo, da nam o svojem delovanju več in natančneje poroča; naše društvo podaja itak jasen pregled o svojem delovanju v Cerkv. Glasbeniku. Priporočamo in prosimo bratsko društvo, da pridobiva naročnikov našemu skupnemu glasilu. Glede pristopa k društvu oziroma k Zvezi jugoslovanskih glasbenikov opozarja odbor svoje člane, da se za omenjeno društvo zanimajo in event. tudi k istemu pristopijo. Sklenilo se je končno naprositi škofijski ordinariat, naj opozori prilično v Škof. listu župnike, da v cerkvenih govorih semtertje govore tudi o cerkveni glasbi, o njenem pomenu in ravno tako veliki važnosti zadevnega organistovskega dela. Društvo bo izdalo nov seznam organistov ljubljanske škofije.

Razpisana služba. Hrv. pevsko društvo »Danica« v Sisku razpisuje natečaj za društvenega zborovodja. Prosilec mora biti več čerkven organist in vobče izobražen učitelj glasbe in petja. K prošnji naj se priložita: 1. Spričevalo usposobljenosti; 2. spričevala dosedanjega delovanja. Prosilci naj se blagovolijo do 1. septembra t. l. obrniti pismeno ali ustmeno na upravni odbor gori označenega društva.

Organist in cerkvenik, ki je služil že na več krajih in ima dobra spričevala, želi jeseni ali takoj nastopiti organistovsko službo, kjer bi bilo hkrati nekoliko več zemljišča, oziroma bi bilo mogoče v bližini kupiti posestvo. Naslov pri upravi »Cerkv. glasbenika«.

G. Josip Brečko, regenschori šentjakobskega kora v Ljubljani, je prevzel službo pevovodje v Osjeku, gorenji grad. (G. Heybal se je radi boleznj službi odpovedal.) — Absolvent ljubljanske orgljarske šole Blaž Arnič je nastopil službo organista in cerkvnika na Krki; absolvent iste šole Anton Markelj opravlja že eno leto službo organista in cerkvnika na Bledu.

Koncertna poročila.

I. Koncerti v Ljubljani. 2. junija se je vršil IV. koncert jugoslovanske komorne glasbe. Izvajale so se izključno skladbe sodobnih najboljših srbskih skladateljev: Hrističa, Konjoviča, Manojloviča in Milojeviča. Samospeve sta pela g. Betetto in gdč. Milica Prica, klavirske skladbe je igral g. prof. Ravnik. Na vseh štirih tovrstnih koncertih se je izvedla ena sama slovenska skladba, namreč Škerjančev godalni kvartet v D-duru, vse drugo je bilo vzeto iz hrvatske, srbske, češke, ruske in francoske glasbe. Slovenci smo skromni. — Zelo lep koncert sta priredila 6. junija šentjakobski pevski zbor in salonski orkester. Salonski orkester se zdi še mlad in začetnik, je pa v celoti nastopil s precejšnjo sigurnostjo in pod spretnim, glasbo čutečim dirigentom izvedel Flotowo uverturo iz opere »Marta«, Beethovnov II. stavek iz V. simfonije in Mendelsohnovo ženitovanjsko koračnico iz »Sena kresne noči« prav dostojno, užitno in zadovoljivo. Moški zbor šteje okrog 24 pevcev, ki jih je g. pevovodja Gröbming v kratkem času dokaj temeljito izvežbal, tako da je bil njih prvi večji koncertni nastop vseskoz hvalevreden in časten, v marsikateri skladbi izboren. Zapeli so Adamičev zbor »Dekle moje prinesi vode«, Zajčev »Roža in slavulj«, Pavčičev »Dekle med rožami«, Adamičevo Serenado z lepim baritonским solom, Ravnikov »Kam si šla?« in Pavčičev »Nocoj je pa lep večer«. Petje je bilo iskreno, dobro vezano, mehko nežno pa tudi po potrebi silno energično. Dve pesmi je zapel šentjakobski kvartet, tako izenačeno, uglajeno in točno, da smo kar posluhnili in bili veseli. Član zbora g. Lojze Sekula je lepo in simpatično zadel Michlovo »Peve« in Loewejevo značilno Jezdečevo pesem. — Znamenitost med letošnjimi koncerti je bil koncert »Ljubljane« 16. junija v stolnici. »Ljubljana« je bila že skoro na tem, da razpade, pa ji je sedanji njen pövevodja dr. Franc Kímovec zopet zbral raztresene ude in še veliko novih dobrih moči pridobil, tako da je sedanji pevski zbor dokaj številen in krepak. »Ljubljana« si je postavila lepo, a težko nalogo, podati v cerkvenem koncertu večjo vrsto izbranih in izrazitih a capella skladb ruske cerkvene glasbe, ki je po svojem bistvu in izvoru katoliška, pa se uporablja danes predvsem v pravoslavni cerkvi, istotako pa tudi pri katoliških unijatih. Je to glasba gotovo posebne vrste, vse drugačna kot naša. Je vseskoz resna, plemenito mirna, iskrena, opirajoča se na rusko narodno glasbo, v celotni prireditvi držéča se nekake zrele, umerjene, klasične poti, ki pa nikakor ne dela vtisa starinstva, temveč na nas, četudi z moderno glasbo močno razvajene in nasičene, izredno pomirljivo učinkuje, hkrati ogreva in povzdiguje. Če izvajane skladbe na kratko naštejemo, so bile te-le: Bortnjaska veličastni »Tebe Boga hvalim«, Arhangelskega »K Bogodicej priléžno« in »Gospod usliši«, Grječaninova »Voskliknite Gospodevi«, Česnikova »Blažení« in »U pokoj«, Zavadskega »Oče naš«, od Bortnjanskega prirejeni star kiewski napev »Nynje

sily«, Ipolitova - Ivanova »Se ninje blagoslovite Gospoda« in Ljovskega »Gospodi pomiluj«. Samo predzadnja skladba je bila moški zbor, vse druge mešani zbori. Česnokova »Blaženi« je 6 do 7 glasen s tenorskim samospevom, ki ga je silno mehko, zares besedilu primerno pel g. operni pevec Banovec. V Zavadskega Očenašu je pela sopranski solo gospa ing. Sernčeva, tudi jako dobro, v cerkvenem duhu, pobožno, na par mestih pretresljivo. Skladbe so dosegle popoln uspeh, občinstvo je bilo od te lepe in izvrstne glasbe kakor tudi izvrstnega, do najmanjših podrobnosti skrbno naštudiranega petja očarano in zadržljivo. Velekrasen in izredno učinkujoč je bil »Gospodi pomiluj« po svojem slavno znamenitem prelivu iz f polagama in dosledno v ppp, ter zopet nazaj do f in fff. Za sklep se je izvajala nova dr. Kimovčeva, na široko razpletena in v marsičem zanimiva, instrumentalno zasnovana skladba »Tebe Boga hvalimo« za mešani zbor in orglje. Dosegla je lep uspeh, vendar spričo velikega vtisa ruskih a capella skladb ni v tisti meri prodrla kot bi bila morda sicer. Konec je na vsak način prekratek, oziroma preveč sunkasto odrezan; izdonel naj bi raje mirno, vzdržano. Je pa na vsak način vrlo delo, ki bo zavzemalo častno mesto v slovenski cerkveni glasbi. S tremi samostojnimi točkami sem pri koncertu sodeloval podpisani. Zaigral sem: Guilmantov preludij iz 3. orgelske sonate, Bossijev Intermezzo lirico in Canestrarijev Finale. — 24., 25. in 26. junija so se vršile javne produkcije gojencev Glasbene Matice. Vršili so se nastopi v solopetju, na klavirju, goslih, flavti, klarinetu, rogu, trobenti in pozavni. Uspehi so bili jako lepi, deloma izvrstni. Konservatorij Glasbene Matice očitno od leta do leta napreduje in je le želeli, da bi bil čim prej podržavljen in s tem postavljen na trdna tla. Tekom šolskega leta se je vršilo več internih produkcij. — 11. julija so priredili gimnazijci iz Banjaluke koncert in izvajali razne bosenske narodne in umetne pesmi.

II. Koncerti drugod. 18. maja je bil koncert pevskega in godbenega društva v Postojni. — 29. maja koncert kat. izobraževalnega društva v Celju pod vodstvom g. A. Mihelčiča. — V juniju se je vršil koncert »Lj. Zvonac« v Belgradu. »Ljubljanski Zvon« je bil topot v Belgradu že drugič, je bil najiskrenejše sprejet in je z izvajanjem slovenskih umetnih pesmi (Adamič, Lajovic, Pavčič, Premrl, Ravnik) in jugoslovanskih narodnih pesmi sijajno uspel. Isti zbor je pod vodstvom svojega pevovodje Prelovca koncertiral 19. julija v Rogaški Slatini, 20. julija v Laškem in dosegel v obeh krajih izvrstne moralni in gmotni uspeh. — Pianist Anton Trost je koncertiral 23. julija na Bledu, 25. julija v Kamniku, 29. julija v Rogaški Slatini. — (Izmed zadnjič omenjenih Betettovih in Thierrynih koncertov sta se vršila samo koncerta v Trstu in Gorici, v Postojni in Vipavi pa ne).

St. Premrl.

Dopisi.

Maribor — bogoslovje. »Glasbena matica mariborskih bogoslovcev« je odsek društva »Slomšek« in je v preteklem šolskem letu obsegala ta-le delokrog: zborovo (cerkveno in svetno) petje, koralni pouk in osnovno petje. Cerkevni zbor je imel po trikrat na teden pevsko vajo in po svojih močeh skrbel za lepo petje pri službi božji. Tekom 10 mesecev je predelal 111 skladb, in sicer: 5 latinskih maš (2 Gruberjevi, 1 Pielovo, 2 koralni), 3 Requiem (Premrl, Müller in koralni), Passio D. n. J. Chr. sec. Math. et sec. Joan. auctore Witt, 95 slovenskih skladb, ostalo razni latinski ofertoriji, graduali in Tantum ergo (Haller, Hamma, Damiani, K. Adamič). Izmed slovenskih skladateljev smo se posluževali večinoma Foersterja, Riharja, Nedveda, Premrla, Kimovca, Belarja, Hribarja, Sicherla i. dr. Pelj smo štiri-, tri-, dvo- in enoglasno. Zborovodja in dirigent je bil tov. Zafošnik, orgljal pa sem podpisani. Pri slovesnih sv. mašah smo introit in komunijo peli vedno koralno, graduale in ofertorije takrat, kadar ni bilo zborove skladbe po besedilu na razpolago. Kvalitativno je bil zbor nekoliko slab, zlasti v višinskih legah I. tenorja in barvenosti I. basa. Kljub temu sta požrtvovalnost pevo-

vodje in vztrajnost pevcev dosegli parkrat lepe uspehe. Večkrat smo nadomestovali stolni pevski zbor in nekajkrat nastopili tudi na frančiškanskem koru. Tovariš pevodja je polagal važnost predvsem na čisto intonacijo in dinamiko ter se držal principa: malo skladb, pa te bolj pripravljene. Omenim naj velik efekt, ki smo ga dosegli z izvajanjem Sicherlovih lavretanskih in Premrlovih litanij sv. Jožefa, kakor tudi hvalevredno sodelovanje vernikov pri ljudskih litanijah in enoglasnih pesmih.

Koralni pouk smo morali oskrbovati sami, vodil sem ga podpisani. Ves pouk sem razdelil v dva oddelka: prvega so obiskovali kvartani, drugega ostali trije letniki. Prvi oddelek je tekom leta predelal vse najvažnejše speve za sv. mašo in obrede. Vadili smo se tedensko 1 uro, po Veliki noči pa sem učil le posameznike. V drugem oddelku smo obravnavali teorijo korala in psalmodijo. Povzpeli smo se do razumevanja vseh psalmovskih tonovih načinov. Poudarjal sem zlasti ritem korala in važnost jasne izgovorjave. Delni uspehi so se pokazali ob pevanju oficijev velikega tedna, le škoda, da so starejši gospodje peli »po starem«, jaz pa sem se pri poučevanju odločil za najnovejšo izdajo oficija. Lepo pa smo v domači cerkvi ob kvatrnih sredah peli officium defunctorum. Za vse obredne speve velikega tedna sem v postnem času pripravil sedem izbranih pevcev, ki so svojo nalogo pohvalno rešili.

Svetno petje je hiralo nekoliko vsled pomanjkanja časa, nekoliko vsled pomanjkanja bogoslovcev primernih pesmi, nekoliko pa vsled napačnega mnenja nekaterih, češ, da je glasba, zlasti svetna, klerikom le za luksuz, nekako za kratek čas. Upajmo, da bo v bodoče bolje! — Tekom leta smo priredili tudi 3 sestanke, na katerih se je ob priliki koncerta Lisinskega govorilo o Palestrini, ob priliki koncerta marib. Glasbene matice o Sattnerjevi »V pepelnici noči« in pred Veliko nočjo o temi: Kako je treba peti koral? — Odbor naše G. m. je imel letos 6 sej, vpisanih članov je bilo 35, cerkvenih pevcev 17, obiskovalcev korala 30, svetnega petja 9, osnovnega petja 12. (Nepevce je tovariš Zafošnik učil osnovnih glasbenih pojmov, ter jim s praktičnimi vajami uril posluš.) Skupno smo na teden povprečno 10 ur posvetili glasbenemu življenju. Nekateri so se sami učili klavirja, harmonija in citer. Bogoslovska opalografška uprava nam je razmnožila 15 novih pesmi in skripte za koralni pouk. Nekaj novih knjig in skladb nam je kupilo vlč. ravnateljstvo, nekaj pa sami, tako da je pogled v »pevsko omaro« precej razveseljiv. Včlanjena je naša G. m. pri Pevski zvezi, ljubljanski Glasbeni Matici in ima naročene revije: Cerkevni glasbenik, Pevec ter hrv. Cecilijo.

Dal Bog in sv. Cecilija, da bi v prihodnjem šolskem letu glasbeno udejstvovanje mariborskih bogoslovcev še bolj vzcvetelo, do one točke, ki se ji pravi: umetniško stremljenje!

Tomaž Ulaga, bogoslovec.

Celje. 14. junija se je v učilnici Glasbene Matice vršila produkcija celjske orgljarske šole. Osem absolventov je odgovarjalo na dokaj lahka vprašanja. Iz liturgije so obdelovali podrobneje obrede Velike sobote. H koralnim spevom bi želel več pažnje na izgovorjavo (naglas!), več gibčnosti in več sigurnosti v zadevanju. Tudi naj bi se že enkrat vsaj naši bodoči organisti oprijeli novejših spevov! Večkrat pretrgani e in o v Deo gratias solemnis nič kaj dobro ne vpliva na človeka, ki ve, da so nove knjige (Johner!) tudi v Jugoslovanski knjigarni na razpolago! Aleluje starejši napev morda bolje ugaja, pa se bo treba privaditi novemu že radi enotnosti med, recimo, mladim kaplanom in organistom. Na vprašanja iz harmonije so odgovarjali dobro, le da se mi znanje osnovnih pojmov ne zdi primeren dokument organistovske zrelosti. Sploh več praktičnih vprašanj! Kaj pomaga organistu, če n. pr. ve, da je d-mol po pisavi identičen z f-durom, kadar pa bi bilo treba pesmico za pol tona više postaviti, si ne ve pomagati... Gospod Breznik bi bil tudi hud, če bi slišal besede doriš, joniš itd. Med dirigenti je bilo opaziti par dobrih, nekaj pa zelo nespretnih! Klavirske in orgelske točke so bile tehnično dovršene, toda — brez duše. — H koncu sta vlč. g. vikar Jurek in g. ravnatelj Bervar gg. absolventom podala prav lepih misli na poš. Poudarila sta, da triletna orgljarka šola ne zadostuje in naročila mladim gospodom vedno, če le mogoče vsak dan študirati glasbo. Osnovni kamen položi šola, graditi pa mora vsak sam. Da bi le!

Tomaž Ulaga.

Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo.

Izdanje Saveza Hrv. Pjev. društava 1923. Zbirka zborova. Muški i mješoviti zborovi. Sv. 1. U komisiji »Edition Rirop«, Zagreb, Strossmayerova ulica 10. — Zbirka prinaša 12 moških in 8 mešanih zborov povečini modernega značaja in je namenjena boljšim pevskim zborom. Prispevali so: Emil Adamič z eno skladbo, Dobronić z dvema, Josefović s tremi, Lhotka s štirimi, Muhvić z dvema, Odak z eno, Premrl s tremi, Bersa z eno, Krstić z eno, Žganec z dvema. Zbirka je jako zanimiva in kaže drzen razmah in čvrst polet zlasti hrvatske novejšje zborovske literature. Polagoma bodo izšli še nadaljni zvezki.

Vinko Vodopivec: **Prstan.** Mešani zbor z baritonskim in sopranskim samospevom. **Žalostna Mati.** Dvoglasni ženski zbor brez spremljevanja. Priloga »Našega Colničar« 1924 v Gorici. — Vodopivec se polagoma, a dosledno izpopolnjuje. Njegov izraz postaja točnejši, gladkejši, naravnejši. Oba pričujoča zbora sta veseskoz dobra, pevna in bosta našim pevskim zborom jako dobrodošla. Skladbi sta zrasli iz našega značaja: iz pristno domačih, slovenskih tal. Oblika prve skladbe je vzorna trodelna, oblika druga pa se je razpredla iz prelepega, prirčnodramatičnega K. Širokovega besedila. V prvi zbor se je vrinilo par tiskovnih napak: na 2. strani, 4. taktu 2. sistema naj poje sopran *fes*, *es*, oziroma še bolje *b*, *es*; *f* je radi istočasnega *fesa* v tenoru nemogoč. V 7. taktu pred sklepom naj poje alt: *c h e d es*, kakor v začetku skladbe. Skladbi toplo priporočamo. St. Premrl.

Razne vesti.

Osebnosti. Predsednik Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo, velezaslužni slovenski skladatelj P. Hugolin Sattner je obhajal 21. julija zlato mašo. Bog obrani našega zlatomašnika, da dočaka tudi bisernomašni jubilej in še čez! — Upravnik Narodnega gledališča v Ljubljani Matej Hubad je bil odlikovan z redom Bele orla V. vrste. — Operni pevec v Ljubljani Julij Betetto je bil odlikovan z redom sv. Save IV. razreda. Obema gospodoma najiskrenejše čestitamo. — Naš sodnik, skladatelj Alojzij Mav, duhovnik misijonske družbe, je obhajal koncem junija svojo novo mašo. Nastavljen je v Celju. — G. Ivan Gašparič, ki je doslej študiral na cerkvenoglasbeni šoli v Klosterneuburgu, je nastavljen kot kaplan pri Sv. Marku nižje Ptuja. — G. Ludovik Aglič iz Rečice ob Paki je napravil na dunajskem konservatoriju zrelostni izpit iz kontrabasa. — G. Karel Mahkota je bil imenovan za upravitelja Narodnega gledališča v Ljubljani. — Za predsednika organizatorskega društva v Celju je bil na letošnjem občnem zboru izvoljen g. Karel Bervar. — Dva velika operna umetnika gđc. Zikova in g. Šimenc sta se poslovila od ljubljanske opere in pojmeta k zagrebški operi.

Sklep šolskega leta 1923/24 na orglarski šoli v Ljubljani je bil 1. julija. Zrelostno spričevalo je dobilo pet učencev: Blaž Arnič iz Luč, Janez Bertoncely iz Lancovega pri Radovljici, Franc Bricelj iz Senčurja pri Kranju (z odliko), Anton Markelj iz Boh. Bele (z odliko) in Albin Zavrl iz Dol pri Litiji. — **Prihodnje šolsko leto se prične 15. septembra.** Ob devetih bo vpisovanje v šolskih prostorih v Alojzijevišču (Poljanska cesta 4/II) in sprejemni izpiti.

Na orglarski šoli v Celju je letos absolviralo osem gojencev: Alojzij Križnik iz Št. Vida pri Planini, Filip Križnik iz Brezovice pri Motniku, Franc Klun iz Koprivnice pri Rajhenburgu, Gustav Kocjan iz Bizeljskega, Jožef Markl iz Remšnika, Jožef Mulej iz Babnega pri Celju, Ivan Radman iz Budimira pri Sinju (Dalmacija) in Karel Zmaher iz Št. Vida pri Grobelnem.

Državni izpit iz glasbe sta napravila letos v juniju: na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani dva kandidata: gg. Luka Kramolz in skladatelj Lucijan Marija Škerjanc (z odliko). Izpraševalni komisiji, sestoeči iz kons. ravnatelja Mateja Hubada in profesorjev: dr. Mantuanija, Premrla, Ravnika in Vedrala, je predsedoval vseuč. prof. skladatelj dr. Gojmir Krek.

Umrli je 14. julija v Petrovčah pri Celju znani orgljarski mojster Ivan Naraks po daljši mučni bolezni v 65. letu. Tako nam je smrt tekom kratke dobe ugrabila tri izvrstne domače orgljarske mojstre: Milavca, Zupana in zdaj še Naraksa. O pokojnem Naraksu bomo prihodnjič priobčili daljši članek. Bog daj njegovi duši pokoj, z njegovo soprogo in otroci pa iskreno sočustvujemo.

V Kamniku je umrl g. Franc Steele, ki je bil v pevskih krogih cele Slovenije in tudi izven njenih mej dobro poznan. Bil je prvi tenorist in izvrsten zborovodja. Dosegel je starost 69 let. Naj počiva v miru!

Natečaj za zborove skladbe. Varaždinsko pevsko društvo »Tomislav« razpisuje natečaj za tri še neobjavljene in neizvajane štiri- do petglasne mešane a capella zборе. Natečaja se morejo udeležiti srbski, hrvatski in slovenski skladatelji. Prva nagrada znaša 1000 Din, dve drugi vsaka po 500 Din. Avtorji ostanejo lastniki skladb, društvo »Tomislav« si pridržuje pravico izvajanja do konca l. 1926. Skladbe naj imajo pripisan poseben znak (motto), naslov skladatelja naj se pošlje v priloženi zaprti kuverti. Skladbe naj se najkasneje do 15. avgusta pošljejo g. dr. Ernestu Krajanskemu v Varaždin.

V ljubljanskem opernem gledališču se je v pretekli sezoni izvajalo 26 opernih del, in sicer tri slovenske opere: Foersterjev »Gorenjski slavček«, Savinov »Gospodsvetski sen« in dr. Josip Ipavčev »Možiček«; dve hrvatski: Širolova »Novela od Stanca« in Zajčev »Zrinjski«; tri češke: Smetanovi »Prodana nevesta« in »Poljub« in Kovačevići »Psohlavci«; štiri ruske: Čajkovskega »Evgenij Onjegin« in »Pikova dama« ter Rimski-Korzakova »Mozart in Salieri« in »Carjeva nevesta«; devet italijanskih: Verdijeve: Aida, »Rigolletto« in »Traviata«, Rossinijev »Seviljski brivec« in Puccinijeve: »Gianni Schicchi«, »Tosca«, »Manon Lescaut« in »Madame Butterfly«, Wolf-Ferrarijeva »Suzanina tajnost«; dve francoski: Thomasov »Mignon« in Gounodov »Faust«; tri nemške: Blehovi »Zapečateni«, Humperdinckova »Janko in Metka« in Schmidtov »Notterdamski zvonar«.

Skladatelj Marij Kogoj je 1. junija predaval v zbornični dvorani vseučilišča v Ljubljani o »Vzajemnosti evropskih kultur«.

Italijanski skladatelj Anton Smareglia je letos obhajal svojo 70 letnico. Ob tej priliki se ga je italijanska javnost spomnila in se je osnoval odbor, ki hoče slepemu in že več let v bedi živečemu skladatelju olajšati usodo. Smareglieve opere so se svojčas pele po velikih evropskih odrih. Najbolje mu je uspela opera »Istrske noči«, ki so jo še pred par leti z velikim uspehom peli v dunajski Ljudski operi.

Prof. H. Druzovič v Mariboru je objavil v Časopisu za zgodovino in narodopisje daljšo, temeljito in za razvoj slovenske glasbe zlasti v prvi polovici 19. stol. jako zanimivo in poučno razpravo »Zgodovina slov. petja v Mariboru«.

»Cerkvenoglasbeni tedenc« in občni zbor Cecilijinega društva za Nemčijo sta se vršila od 11. do 14. junija v Kölnu. Pri svečanih božjih službah so se izvajale maše: Rheinbergerjeva »in honorem ss. Trinitatis«, Palestrinova »Aeterna Christi munera«, Nekesova Missa festiva. Na koncertu 12. junija je kölnski stolni zbor izvedel Palestrinovo mašo »Assumpta est Maria« in Brucknerjevo v E-molu. Dne 13. junija je stolni organist Hans Bachem razkazoval nove velike koncertne orglje (postavil Klais v Bonnu) in izvajal Händlove, Bachove in Regerjeve skladbe. Zbor učiteljev in učiteljic iz Aachena je izvedel novo 8-glasno mašo Feliksa Knubbena »Media vita«. Razen tega se je izvajal R. Berghov oratorij »Der

Berg des hl. Feuerse. Predavali so: dr. P. Wagner o gregorijanskem koralu kot liturgični in glasbeni umetnini; dr. H. Müller o klasični polifoniji in njenem pomenu za današnji čas; dr. Kurthen o moderni cerkveni glasbi; E. I. Müller o nemški cerkveni pesmi.

Dne 2. decembra 1923 je umrl v Maynothu na Irskem profesor cerkvene glasbe v kolegiju sv. Patrika Henrik Bewerunge. Bil je duhovnik, izvrstno je poznal koral in klasično polifonijo. V nemške cerkvenoglasbene liste je napisal več člankov in razprav. Riemannov katekizem glasbene estetike je prevedel v angleščino. Izdal je zbirko Palestrinovih motetov za moški zbor. R. I. P.!

Na Selih pri Kamniku je v juniju orgljarski mojster Franc Jenko iz Mengša preuredil tamošnje orglje. Prej za $\frac{3}{4}$ tona previsoko uglasene je uglasil normalno, napravil nov pedal, pridejal en nov register, namreč Salicional 8' ter premaknil omaro nekoliko nazaj, tako da imajo sedaj pevci poleg igralnika več prostora. Delo je dobro izvršeno. V nedeljo 22. junija je pred popoldansko službo božjo prenovljene orglje blagoslovil domači župnik g. Ivan Tomažič, potem pa se je po končani službi božji vršil mal cerkven koncert, pri katerem je poleg selškega pevskega zbora sodeloval g. Stanko Premrl iz Ljubljane.

Ljubljanska zvonarna je naklonila ljubljanski orgljarski šoli znesek 5000 Din. Cecilijino društvo izreka zvonarni in njenemu načelstvu za velikodušni dar najtoplejšo zahvalo. Naj bi sledilo temu zgledu še mnogo drugih posnemalecvi!

Podzveza glasbenikov za Slovenijo namerava v prihodnji koncertni sezoni prirediti poleg raznih matinej štiri velike abonma koncerte.

O priliki prvega slovenskega Marijanskega kongresa 6., 7. in 8. septembra 1924 v Ljubljani, se bo vršil v nedeljo 8. septembra ob 8. zvečer v stolnici cerkven koncert: Razvoj Marijine pesmi med Slovenci. Pela bo »Ljubljana« pod vodstvom kanonika dr. Fr. Kimovca.

LISTNICA UPRAVE.

P. n. naročnike, ki naročnine za leto 1924 v znesku 35 Din še niso poravnali, prosimo, naj to kmalu store, da upravi ne bo treba razpošiljati ne-ljubih, zamudnih in s stroški zvezanih terjatev. Prosimo tudi naročnike na Primorskem, ki naročnine celo za l. 1923 še niso vsi poravnali, da se kmalu oglasijo; sicer bi jim lista v bodoče ne mogli več pošiljati.

Današnja glasbena priloga prinaša: Misa vocalis brevissima (brez Gloria in Credo), za mešani zbor a capella zložil Stanko Premrl. Posamezni izvodi stanejo poldrugi dinar.

Odgovorni urednik lista in glasbene priloge Stanko Premrl.

Zaloga Cecilijino društvo. — Tiska „Jugoslovanska tiskarna“ v Ljubljani